క్లీనరు పైడితల్లి రయిల్వే ట్రక్కు ట్రంకుపెట్టె నాటకాలాబు అడిగేడు.

"సయా! అల అకబయేలకి సినిమాలో గొప్పోడి మాయటని సేవేదు పెద్దాడని అయా గొప్పోడయి పోదాయగందా! బిచ్చోళ్ళు నాగ్గికంటా అల్లితో కలిసి పెలిసి మకుంగుంటారా? నేక అయా గొప్పోళ్ళతో కలిసి ఫుటితే మరిసిపోతాడా? కొలిసి పెస్సకపోయాకో నీ తల పగిలిపోతాది" అని ఉపంలోని భేకాలడిమిష్టే ప్రశ్నించేడు.

అనకమాలక్ష్మి సొగ్రానేం మరిసిపోయి మాకరాజా "అల అకిరయేక అల్లి తీస్తోతే ఆ తీసు నీ కింమకులా?" అని అడిగాయి గురించి తెలిసి సంగతి ఉంచరాదని గురుతుకొచ్చి ద్విదనాలో ఎడ్డాడు.

పైడితల్లి మహాగ్యాని! గ్యానికందనటిసిన అన్నదాలెన్నో ఉన్నాయి. మనుషు కుండల్లోంచి, పెపలోంచి పుట్టుకొత్తే, పైడితల్లిగారు విశాఖపట్నం బస్సు స్టాండులో పుట్టేడు. ఆ ధర్మాసిమంలో, సినిమాలో పెటుంతల బంకలతో లేళ్ళతో ఆడుకున్నట్టు, అదే బంగారంగుల బస్సులతో ఆడుకునేవోడు. బస్సు స్టాండులో ఆడుక్కునే ముసిల్ది ఆడి కింత గంజి పోసి, తన బిడ్డలతోపాటు సాకింది. ఆ ముసిల్దాని గుండెల్లో పొంగిన దయ ఆడిని అంయలో ముంచెత్తేసింది. పైడితల్లిగారు పెంటదిబ్బలమీద ఆడుకున్నారు. బుక్కకాలువల్లో దిగేడు. చెత్తడబ్బాల్లో కూరుకున్నాడు. ఆ తల్లి తన చేతో పెట్టిన కూడు తిన్నాడు. ఎదుగు పెరిగేడు. పెళ్ళు తాగేడు. ఆ దమ్మ తన బిడ్డలను దొంగతనం సెయ్యద్దని సెప్పింది; ఆడుక్కుతిన మనేది. బస్సుస్టాండులో దొంగవాలు సేసేద్దని సిటకటొడవటం తను సూసేడు. పైడితల్లికి ఆడుక్కోవటం నేర్పింది. దయగా ఉండమంది. సిరిగా బతకమంది. మరి ఆడు గ్యానికాక మరే బన్తాడు? ముసిల్తల్లి గుండెల్లో తరగని దయ, బస్సుస్టాండు మురికిలో పుట్టి పెరిగిన పైడితల్లి బుర్రలో గ్యానం రెండూ ఎలాగొచ్చాయో ఎవ్వరూ సెప్పగలరా? గొప్పోడు వివరంగా అలోచిస్తున్నాడు; పెద్దోడు గొప్ప ఆలోసెన్లు సేస్తున్నాడు. వాడివా, పిత్రం పిత్రం, మహాసిత్రంలాగుంది.

పైడితల్లి బస్సుస్టాండులో బస్సుల్ని తుడిచేవోడు. బస్సుల్ని కడిగేవోడు. దుకాణాలోళ్ళకి చిన్న చిన్న పనులు సేసిపెట్టేవోడు. కాశీ, పరకా, అర్ధణా, అణా, బేడా, పావలా సంపాదించేవోడు. పీరులు దేవుళ్ళకి తమతను పేలాలు మరాగ్గ ఇచ్చినట్టు ముసిల్తల్లికి ఆ సొమ్ములు పట్టిగెళ్ళి ఇచ్చేవోడు. ఆ డబ్బుల్తో ఆ ముసిల్ది బంటికల కుర్రాడికి, బకాజీల కుర్రాడికి అన్నం వొండిపెట్టి డబ్బులు సంపాదించేది. పైడితల్లి దృష్టిలో ఆ ముసిల్తల్లి బస్సుస్టాండుకి భరతమాత. మూటలుమోసే గుంటడ్నునూ స్తిత్తుకునే గుంటోడవలు, కండక్టరులు, డైవర్లతో సరసాలాడేందుకొచ్చే పోకిరీలంజలు, బిచ్చావోళ్ళు, పళ్ళమ్ముకునేవోళ్ళు, పూలమ్ముకునే వోళ్ళు, అల్లి తినుబాలటులు, కొట్లాటలు — రోజా రోజంతా ఈ గొడవ సెపంచంలో గడిసిపోతుంది. అన్నదే బతుకు! అన్నదే సదువు! అదే బడి! ఆ

ఇంటిలో — పేరు వచ్చి విశాఖపట్నం 'బస్సుస్టాండ్' ఉంది.
క్లీనరు పైడితల్లి—మహాగ్యాని.
డ్రయివరు మాకరాజా—అతడు కేరేజ్‌గాడు.
బంటికల సాయిత్రి—పెరాలమీద సాలమ్మిగడ
లాంటి వికసిస్తున్నది. దాని కళ్ళతో మత్తు
మందున్నది. దాని సిగలో సింహాచలం
సంపంగిపువ్వున్నది. దాని మనసులో వస్తిటి
అల్లున్నది. అది మారంటుత్న మాద్దుని
అమ్ముతుంటోంది. దాని జీవితం ఎంత
పచ్చగా ఉన్నదో తెలుస్తున్నది.
అనకమాలక్ష్మి—ఇష్టం వచ్చిన వంటి
పెట్టె దగ్గరో అనటాటారం.
కేరేజ్‌గాడి పిలాసి ఉన్నది.
జీవితం రోడ్డుమీద మరాష్ట్ర లాటర్ల కళ్ళలా
మనుష్యులవా —
'ఎందుకు తేల'దనే మాట ఉన్నది.
కనక చదివి ఆలోచించండి!
నచ్చకపోతే చించండి!

బస్సుస్టాండు మురికి వస్త్రాలుగుంది. వానాకాలం అది ఉడుకునే పీకిదానలా గుంటాది నమ్మండి. అక్కడ కూడా సెందురుడు వెన్నెలని ఇరగ కాసేవాడు. ఆ సెంట కన్నెలమీదకూడా సూర్యారాయణమూర్తి మరుమరా సూసేడు. అక్కడ్నా వానలు కురిసేయి, వెలిసేయి. ఆ మట్టు అడుకులమీద సినిమా కాయితాలు, బొమ్మల కాయితాలు అంటించేరు. ఆ బొమ్మల్లో మందమలంతా ఎంతో బాగుంటారు. అల్లంతా మూర్తి నవ్వుతా సకదిస్తా ఉంటారు. పైడితల్లిగాడు ఇళ్ళక్కడే ఉండటంసేడు.

ఆ బస్సుస్టాండులో ఓ సినిమా బొమ్మల కాయితం కింద టీ దుకాణాని కెదురుగా మాకరాజా ట్రక్కు డైవరోడు పైడితల్లిని కలిసేడు. అల్లక్కడే అసుంటా టీ దుకాణం వెనక బంటికల సాయిత్రిని కలిసేడు. ముందొస్తే మాకరాజా బంటికల ముసలమ్మను సాయిత్రిని గురించి వాకబు సేసేవోడు. సాయిత్రి ముందొస్తే "బంటికలు" అంటూ మాకరాజుకోసం కాసేది. 'పిచ్చోడిరాజరంగా' అని దిక్కా ఎక్కి, సినిమాకి పోయేవాడు బంటూ, బంటికల సాయిత్రి సోకాలో టీ దుకాణంకాడ డైవరోడు అనిసెప్పు పోరేసు గున్నాడు మాకరాజా. ఆ అనిసెప్పు పైడితల్లి పైకి రావటానికి అప్పు రూపాయల లాటరీ టిక్కెట్టులా వచ్చేసింది. అడు దాన్ని కరకన్నా బంటికల సాయిత్రిని కిచ్చేడు. బంటికల సాయిత్రి మాకరాజాని ఏడిపించింది ఏడిపించి మరి ఇచ్చింది. ఇప్పుడు పొమ్మ అడగలేదు. కోక అడగలేదు. క్లైకలా రెండుసరులు — రెండే—కోరింది. పైడితల్లికి ట్రక్కు క్లీనరు ఉద్యోగం ఇప్పించి, తన్ను అన్నారంకొండమీదకు తీసకెళ్ళి పెళ్ళాడ్డం. మాకరాజా మొదటిది అవలీలగా జేసేడు. పెళ్ళాడ్డం "దాని కెంతో మాద్దాం" అన్నాడు. "మరిసంటే, పెళ్ళాడితే

పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

సుకం నేదే" అని నవ్వాడు. "గుండెలో పిడిరో గుబులెత్తు తది మావా! నా కళ్ళల్లోన కల్లు పెట్టి సూడుకు, మావా!" అని గునిసింది. "సలాసిదు మందిపిట్ట లాగే పెద్ది" అన్నాడాడు.

అల్లా విప్పేసమింది మెల్లక్కి, పైకొచ్చాడు పైడితల్లి. రయిల్వే, అడికి రోజుకి రెండు రూపాయల బిచ్చి, రెండు రూపాయలు లారీలో తిరిగినందుకు బేటా ఇస్తా ఉంది. అడట్టిగెళ్ళి ఆడు బంటికల సాయిత్రి కూరల దుకాణంలో మదుపెట్టేడు. గుండెకి చందం పెట్టి స్టీరింగు చక్రం పట్టిన పైడితల్లికి, బంటికల సాయిత్రి బుజంమీద సెయ్యేసి ఒక చేత్తో స్టీరింగు చక్రం పట్టుగున్న మాకరాజా సాక్షాత్తు విష్ణుమూర్తిలా దరిసెనమిచ్చేడు. అంతేక శ్రీరామచందురుని హనుమంతుడిలా పైడితల్లి మాకరాజుని కొలిచేడు. కాని హనుమంతుడుకూడా శ్రీరామునితో యుద్ధం చేసేడు. అర్జునుడు శ్రీకృష్ణునితో పోరాడేడు.

పైడితల్లికి మాకరాజా అర్థం కాలేదు. కిందవాడికి పైవాడు బోధపడనట్టు. వేలకువేలు పోసి కొన్న లారీ లను రోజుకు నాలుగు రూపాయలు జీతం, మూడు రూపాయలు బేటా ఇచ్చి మాకరాజా చేతిలో పెట్టేసేరు. ఏడాదిలో బండి తుక్కుతుక్కయిపోవాలి. 'ఆడు బండిలో సామానులు దొంగలాడేస్తాడు. అయిలు ఎత్తుకుపోయి అమ్మేస్తాడు. ఇంజను పార్టులు ఇప్పి పట్టుకెళ్ళి అమ్ముకుంటాడు. సెంటులో టయ్యాలు, వైరులు దొంగతనంగా మార్చేస్తాడు. జ్యాకీ మారుస్తాడు. వారి లారీ అంటే 'కామధేను' అనతారంగుందా? ఆ దమ్మ పాలెప్పు పిండి పీలిచ్చి దొంగలాడితే ఆ దమ్మ ఊరుకుంటుందా?

ఎల్లమ్మతోటకాడ కిరస్తానీల మూసేసిన స్మశానం కాడ ట్రక్కు ఆపుకుని, బండిలో పడుకుని ఆలోచిస్తా ఉంటే, స్మశానంలో మావిడిచెట్లు కనిపించాయి. ఆ మావిడిచెట్లు ఎందుకో అర్థం కాలేదు. చచ్చిపోయిన వాళ్ళంతా ఎంత పచ్చగా బతికారో ఆ చెట్లు గుర్తుకు తెస్తున్నాయి. పైడితల్లికి సినిమాలు అర్థంకావు. చాలా సంగతులు అర్థంకావు. ముఖ్యంగా జీవితం అర్థంకాలేదు. మనుష్యులు అంతకం తెలియకుండా ఉన్నారు. కిందివాడిని పైవాడు పైకి రానివ్వడు. పైవాడితో కిందివాడు సమకొట్టలేడు. మాకరాజుని బండి తోలడానికి పెట్టేరు. పైడితల్లిని బండి తుడవటానికి పెట్టేరు.

అందుకని ఆడికి బానిసవాకిరీ అంతా చేసేడు. ఆడి ముండలిళ్ళకి కోక బట్టిగెళ్ళి ఇచ్చేడు. సెట్టుబిళ్ళలు ఇచ్చేడు. అయిలు అమ్మిపెట్టేడు. లారీ ట్రిప్పుట్రిప్పుకి పాసెంజర్లని పోగుసేసిపెట్టేడు. గురుడు ఊరికే ఓత్తిని ఉంచి శృంగారం వెలిగించేడు. కనకమాలక్ష్మిలా రయిల్వే లారీ అడుకోబట్టికాని, లేపోతే మాకరాజా మాకల్లో బలిసిపోయేవోడు! ఆడి ముండలు బండల్ని పెట్టుకుపోయేవోరు! అలా బానిసలా బతికి స్టీరింగు చక్రం పట్టుకున్నాడు పైడితల్లి. ఆడు స్టీరింగు చక్రం పట్టుగున్నా మాకరాజా "అద్దం తుడిచేవా? బండి మట్టిగొట్టుకు పోనాది. కడిగి ఎన్నాళ్ళయినాది? టారుపాలిస్సు చేసి దులిపి పడెయ్యమంటే మాట ఇనుకోవు. తొందరు పావయిపోనాది" అని గసిరేవోడు. క్లీనరును బండి

టీయని చెప్పి అదు ఎక్కడో లేదో చూసుకోకుండా బండిని లాగించేసేవాడు.

"సరే! టీ మక్కలకు డబ్బులు నేను" అన్నా కానీ రావుడు. టి. ఎ. రాసుకుందుకు లాయబుక్కు ఇచ్చి వేసుకాడు. ఆన టి. ఎ. బిల్లు చూపచివ్వినేడుకాదు.

గురుడు శృంగారం వెలిగించడానికి ఊళ్ళోకి వెళ్ళినప్పుడు లారీని కంటికి రెప్పలా కాసేవాడు. తాను ప్యాటపి సినిమాకు పోతే బండిని లాగేసి, "అదు చూసేసోక్కి రాలే"దని ఆఫీసులో చెప్పి జీతం కోయించేసేడు. మాకరాజా తన్ని ఉద్యోగమ్మట్టి వేసేడు. ఆ మాట నిజమే! అయితే అదీని తను దానిసలా కాసేడు. కాని అతికి దయారేదు; దాతలేదు; మనిషిమీద మనిషికుండే మమత లేదు.

మాకరాజా ఉరికి ఓట్టి నుంచేడు. అది తప్పుగా తోచలేదు. అదు తమ్ముడు చెప్పన్ని తెచ్చేడు. అప్పుడు బాగా బద్ధలాసిపోతాదనుకున్నాడు. అకసం రొక్కడి పొద్దనుకున్నాడు. సంగ్రదం వచ్చి ఊరుని ముంచేస్తుందని అనుకున్నాడు. ఏదీ రాలేదు! ఆశ్చర్యమే? అన్న తమ్ముడిని రక్షించాలి! అదు భక్షిస్తున్నాడు! దేవుడు మాస్తా ఊరుకున్నాడు.

ఈ దుఃఖాన్ని పైకెత్తి తాను కలిగినట్టు భావించి, ఎల్లయ్యమ్మకత చెప్పటోసుకున్నాడు.

ఎల్లయ్యమ్మంటే ఎవ్వరో కాదు. పూర్వం మాచ్యాయంలో మాదలమ్మకునే అడమాయదే. దానికి పతి పాలిత్రంటే ఇష్టం! "నువ్వు పాయిత్రి రిలాగుంటావే" అన్నాడు మాకరాజా. "అయితే ఆ పేరుతోనే పిలు, మామా!" అంది ఎల్లయ్యమ్మ. పిల్లి ఎల్లయ్యమ్మకు బంతికలు ఇష్టం. కూరల తట్టలమీద కూకోని బంతుల్ని పడం చాలా ఇష్టం. అప్పుడు "బంతికల పాయిత్రీ" అంటే 'హా' అని పలుకుతుంది. ఎల్లయ్యమ్మ బొప్పగా పువ్వులచెట్టులా కలకల్లాడుతూ ఉంటుంది. మసుపు గుడ్డ తెచ్చి అమ్మేది. కోళ్ళ పెంపకం సాగించింది. బల్లాయిచన్నకాలంలో అది వాడికి మనసిచ్చింది.

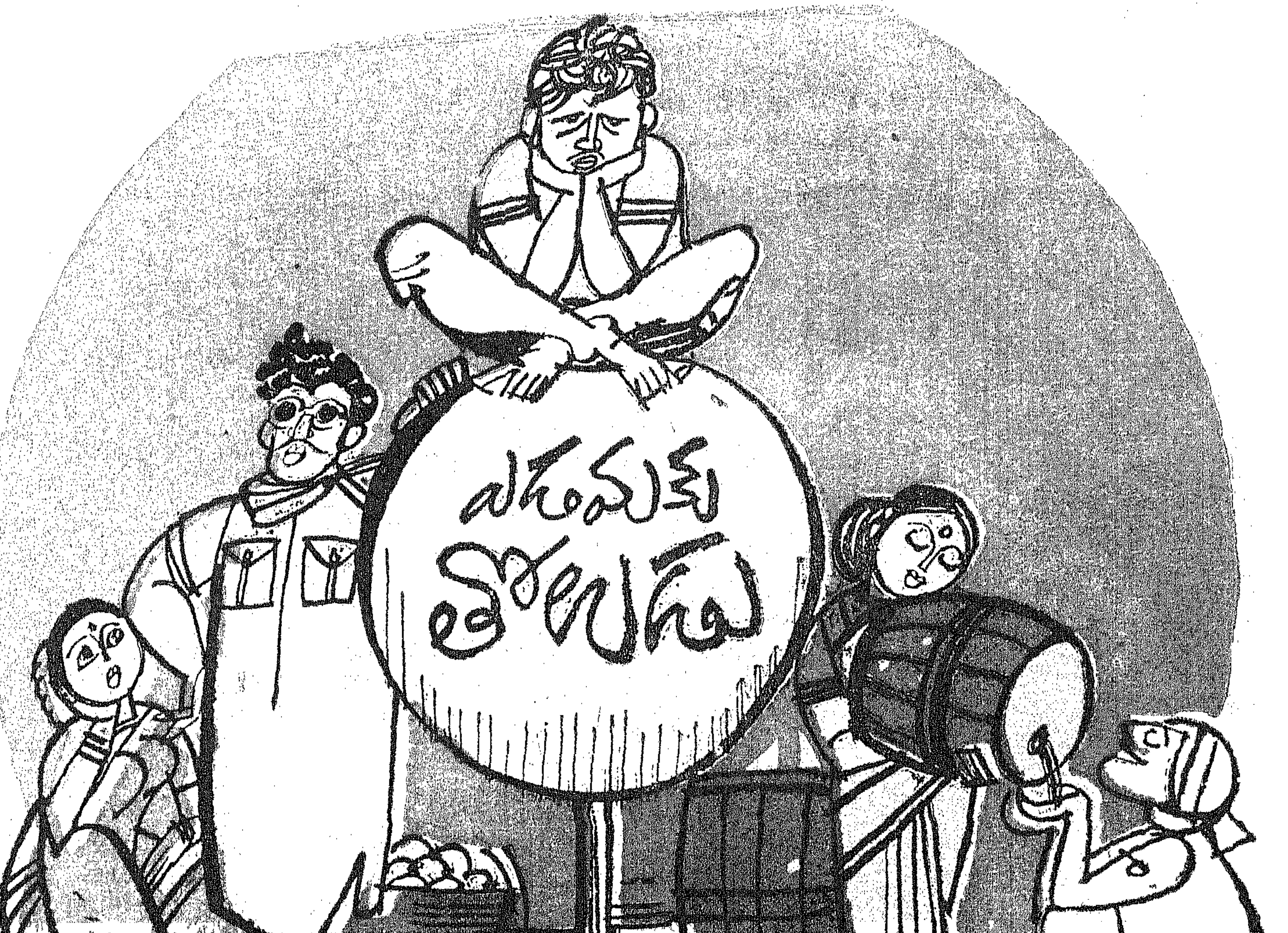

లాభదాయకం అధునాతనం అయిన చిన్న తరహా కుటీర పరిశ్రమ
కొద్ది పెట్టుబడితో ప్రారంభించండి

కొద్ది పెట్టుబడితో పూర్తి కాలికంగా కాని, సహాయకారి శ్రమగా కాని, లఘుపరిశ్రమ ప్రారంభించదలచుకున్నవారు "ఆధునాతన కుటీర పరిశ్రమలు" అన్న తెలుగు గ్రంథం (రెండవ ముద్రణ) చదవాలి. లాభదాయకమైన చిన్నతరహా పరిశ్రమలగూర్చి, ముడిపదార్థాలు దొరుకుచోట్లు, యంత్రాలను వాయిదాల పద్ధతిని తెప్పించుకోవడం, లఘుపరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ సహాయం వగైరా ఎన్నో విషయాలు దీనిలో వున్నాయి. 960 పుటలు. 350 బొమ్మలు. గుడ్డ బైండ్ ప్రతి ధర రూ. 15.50. తపాలఖర్చు రూ. 1—85. ఇతర ప్రతులు: ఇంగ్లీష్, మరాటీ రూ. 15.50. హిందీ రూ. 16.00. గుజరాతీ, మలయాళం, తమిళం, కన్నడం రు. 13.00.

COTTAGE INDUSTRY (AWN-80) P.B. 1262, Behind Recruiting Office, Near Red Fort, Jamuna Rd., Delhi-6. T'phone: 262835.

కేశవర్ధిని

నిగనిగలాడే నిడుపాటి కేశములకు.

మా ఇతర తయారీలు:

★ కేశవర్ధిని రెడీమిక్స్‌డ్ హెయిర్ ఆయిల్

★ కేశవర్ధిని షాంపూ (రోజ్ & శాండల్)

★ సౌగంధిక ఫ్లవర్ డస్ మరియు అభ్యంగన చూర్ణము

వేసవిలో చల్లటిది
శీతాకాలంలో వెచ్చటిది
ఊతకదగినది, మన్నికైనది, హాయినైనది

Kurl-on

పది లక్షల స్ప్రింగులలో ఒక ఊపిరితీసుకునే పరుపు
కురళ్ ఫాక్టరీ, బెంగుళూరు - 22.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరు:
మెస్సర్స్. శ్రీతాస్మీ బ్రదర్స్ (ఏజన్సీస్) సెంట్రల్ స్ట్రీట్ బెంగుళూరు-1.
మెస్సర్స్. మనోహర్ ఏజన్సీస్ 163/15, లాయడ్స్ రోడ్డు, రాయపేట, మద్రాసు-14.

డీలర్లు: మెస్సర్స్. స్పెన్సర్ అండ్ కం. లిమిటెడ్, 153, మౌంట్ రోడ్డు, మద్రాసు-2 మరియు బ్రాంచీలు.

దానికి వాడు చేయూత ఇచ్చేడు. నూకరాజుకు గిరజాల జుట్టుంది. కోరమీసాలున్నాయి. నల్ల కళ్లద్దాలున్నాయి. మెళ్లో సన్నటి బంగారు గొలుసుంది. ఆడి బుజంమీద ఎర్రంచుల బొచ్చు తువ్వాల ఉన్నది. గుండెలో ఎడతెగని గుబులున్నది.

జంతికల సొంత్రి పెదాలమీద పాలపిగడలాటి చిరునవ్వున్నది. దాని కళ్లలో మత్తు మందున్నది. దాని సిగలో సింహాచలం సంపంగిపువ్వున్నది. దాని మనసులో పన్నీటిజల్లున్నది. అది కూరలమధ్య కూర్చుని అమ్ముతుంటే దాని జీవితం ఎంత పచ్చగా ఉన్నదో తెలుస్తున్నది.

నూకరాజు 'కేరెజాట్' గాడు. ఆడు మిల్ట్రీ నుంచి వొచ్చేడు. ఆడు బర్మాలో రోడ్లన్నీ పరిగెత్తేడు. రాతిరీ, పవలూ, ఎన్నెట్లో, సీకట్లో, ఎండల్లో, వానల్లో ఎర్రికుక్కలా రోడ్లంట పరిగెత్తడవే ఆడి జీవితం! నూకరాజుకి రేపు నిజం కాదు. ఈ పెణవే నిజం! బెంగాలు కరువులో శవాల మధ్యనుంచి బళ్లు తోలేడు. "మనుషులు పొట్టకోసం ఏ పనైనా సేస్తారు. అది తప్పుకాదు. ఒరే! ఈ పెపంచంలో నేయం, అన్నేయం అని రెండు లేవు. లాభవూ, నష్టవే ఉంది. ఎవడి నేయం వాడిది. బలవంతుడి నాయం బలహీనుడి నాయాన్ని తొక్కేస్తాది. కనక బతకాలంటే జిత్తులన్నీ తెలుసుకుని బతకాల!" అంటాడు.

అందుకని నూకరాజు కుక్కలా పరిగెత్తేడు; నక్కలా బతికేడు. ఆడు యుద్దాలు చూసేడు. "యుద్ధంలో నేయమేటి అన్నేయమేటి? శవాలకు మిల్ట్రీ గుడ్డలు ఊడబీకేస్తే ఈడు శత్రువు, ఈడు మనోడని ఎవుడు సెప్పగలడు? శత్రువు ఆడి దేశం కోసం సస్తే మనం మన దేశంకోసం సస్తున్నాం. ఆడి దేశానికి ఆడు పేణాలిస్తే మన దేశానికి మనం పేణాలిస్తాం. ఆడూ దేశబత్తుడే, మనవూ దేశబత్తులవే! మిల్ట్రీవోడు యుద్ధంలో సస్తా ఉంటే, ఆడి పెళ్లాంబిడ్డలకు, చుట్టాలకు బియ్యం, పంచదార, కిరసనాయిలు బ్లాకులో అమ్మేరు. ఆడు ఎవుళ్లని రచ్చిస్తున్నాడు తన టుపాకితో...దొంగల్ని రచ్చిస్తా ఉన్నాడు. పేదోళ్లని కడుపు కొట్టి లాభాలు గడించే బొజ్జబాబులను, ఆళ్ల కారులను, ఆళ్ల పాక్టరీలను కాపాడతా ఉన్నాడు. కూడు గోడు, నోరూవాయీ లేని మడుసుల్ని ధరలు పెంచేసి పొట్టకొట్టి సంపేస్తా ఉన్నారు. కోర్టుల్లో పేదోడికో నాయం, పెద్దోడికో నాయం. పెద్ద దొంగతనాలు సేసినోళ్లు దర్జాగా బతుకుతున్నారు. సిన్న సిన్న దొంగతనాలు సేసినోళ్లు జైళ్లలో మగ్గుతున్నారు. దొంగతనం ఎందుకు సేసి దొంగతనం సెయ్యడవవేనా? మాయమైన మానపాణాలు పాగేస్తా ఉన్నారు. దేశమంటే మట్టి? రచ్చించడవేటి? మడుసుల్ని రచ్చించాల. మడుసుల్ని దోచుకునేవోళ్లకే అన్యాయం లోకంలో పోలీసులు, జైళ్లు, కోరుట్లు. ఎదవా! ఎదవన్నర ఎదవా! పేదోడు గొప్పోడవడమెట్టా? ఆడు డబ్బులు నోళ్లకి దానికి సినిమా తీస్తా ఉన్నాడు. ఆడు సినిమాలో సూపించిన పేదనంటే ఎంత సొగసంటాడు? జిలుగు బట్టలేస్తాది. ఆడతాది, పాడతాది. ఆది మాయ లోకంరా .... ఆ ఈరోగాడు 'నేను పేదల మడిసిని. నేను

[illegible]
[illegible] తిరుగుతుంటే ఉస్కా ఇంటేనూ [illegible]
[illegible]

[illegible] మీ పాలికి [illegible] ఎటు?
[illegible] మనం జీవించేది?

[illegible] అంతేం ఆదుకునేటాడు?
అంతేం ఉందో ఉన్నతేసుకుంటారు? అన్న, నీ మనసు [illegible]

[illegible] పిల్లలు కొనుగున్నారు. నిన్ను వచ్చాను. నిప్పేడిపిస్తాడు. పాలాక్షి, [illegible] పుగాకు వండిస్తూ ఉన్నారు. నా కొలం, నా ఇష్టం అని పెద్ద పైలు గుప్పు మెంటోడి [illegible] ఉండిగింజలు వండిస్తే ఉప్పుడ లాభం, పుగాకు వేస్తే ఎక్కువ లాభం వస్తుంది. కడక ఎక్కువ లాభం వచ్చే పని చేస్తున్నాడు [illegible] నేను కేలుకపోతే నిన్ను పోలీసోడు [illegible] పట్టుకుంటాడు. అవు [illegible] వదిలేస్తే పోతి [illegible] పుగాకుతో [illegible] అటకేగెట్టి [illegible] సినిమాలో ఎడతాడు. సినిమావోడు [illegible] కప్పురు కాకు [illegible] చెబుతున్నాను. మిల్లోటీలో తిరిగొచ్చి [illegible] నాలుగు రోడ్లు తిరిగాను. నానాదేశాలు చూసాను. పీనుగుల మధ్య [illegible] తిరిగేను. ఇనుగుల్ని తప్పించుకు తిరిగేను. ఇనుకోరా, పైడితల్లీ! మహా గ్నానిని ... సినిమాలో [illegible] గొప్పోడి కూతుర్ని పెళ్లాడితే [illegible] పస్తం. మనతో ఆడు కలిసి బతక లేదు, అల్లు ఆడిని కలిసి బతకనియ్యరు" అని బండిని అప్పు చేసి, "ఉనకం. పోదా కొట్టు" అని కేక పెట్టేడు.

దాని అసలు పేరు కనకం. దానికో ఆడ కిల్లీకొట్టు [illegible] ఉన్నాది. అక్కడ మనోడు సిస్తు కాతా [illegible] చేసేడు. అక్కడ అన్ను తం నరులకు పంచిపెడు తుంది [illegible] అవతారమైన కనకమహాలక్ష్మి.

కనకమహాలక్ష్మి [illegible] చూసింది.

"ఎప్పుడొచ్చు?" అని ఎండకు చేతు అడ్డం పెట్టి, "[illegible]గారా? దండాలు! దండాలు! మావోళ్లు [illegible] యస్కోటు తీసికెళ్లాలి."

"కాస్త"

"మాపిటికి మావా!"

"వోయన్ అవిల్ రైటు."

రాత్రికి లారీ పైడితల్లి వంతు తేవటం. కనక మాలక్ష్మి మనుషులు లారీని పీపాలతో లోడు చేస్తూ ఉన్నారు. ఆ లారీలో ఇంకా సామానులు ముందే లోడు చేసారు. సిలివర్సున్నాయి. గురుడు [illegible] లో [illegible] రాందాసుతో.

[illegible] ఆ [illegible] పాటెంలో [illegible] ఉన్నాది. అందులో మిలిటరీ [illegible] [illegible] నూకరాజు [illegible] లోడుస్తున్నాడు. ఆ రాత్రి [illegible] మిల్లులు [illegible] నూకమాలక్ష్మితో [illegible] [illegible] నిన్ను [illegible] కదా!

అర్థరాత్రి నూకరాజు చెప్పినట్టు, తన తప్పకుండా [illegible] యస్కోటుకు లారీ నడిపించుకు వెళుతున్నాడు పైడితల్లి, తన బతుకును తిట్టుకుంటూ. లారీలో పన్నెండుమంది [illegible] సిలివర్సు, [illegible] అంతా [illegible] పైడితల్లి [illegible].

'సింహాద్రి అప్పన్నా! అన్నవరం సత్తెన్నారాయణ మూర్తి! రచ్చించు! రచ్చించు! నా నే పాపం ఎరగను. నాను సారా ముట్టను. నాకు దొంగలాట్టం గిట్టదు. కాని నా చేత కానిపనులు చేయిస్తున్నాడు గురుడు. సర్కారు లారీని రూటు తప్పిస్తే ఉడ్చెలో పాడవరా! బగమంతుడా! నాకు తెలీ కుమగుతాను—ఇన్ని తప్పులు చేసినోడు నూకరాజు ఎల్రక్ట్రిక్ బల్బులా వెలిగిపోతున్నాడు. ఏవీ తప్పులు చెయ్యనోడిని, ఆడి ముండల కాపీనాను కన్నెత్తి చూడలేదని. కాని ఎలకలా మాడి చస్తూ ఉన్నాను! సినుకులు! సినుకులు! శివశివా! గురుడికి నావిలువినా లేకుండా ఉన్నాది. ఆడి గుండెదియర్సం స్పైపిస్ మార్చేసినాడు. అన్నా! మిల్టీటీనోడు. మిల్టీటీ ఉనిపించుకున్నాడు. ఆడు కేరేజాట్గాడు. ఇదేటి ... అమ్మ జాబోయ్ ... స్టీరింగు తెగిపోనాది. బండి దిగిపోతున్నాది. ఓరి నాయనోయ్! దూకేస్తాను. ఆదేమిటది ... పెద్ద రాక్షసి ... బాబోయ్ ... దూకుతున్నాను. బతికుంటే బలుసాకు తినవచ్చుగందా!'

జంతికల సాయిత్తిరి ఒడుకు విశ్లేసుకుని, నెవిలాన్ కోకగట్టి, జుట్టుముడి బిగించి, ఒలనిండా సెంపా చలం సంపంగిపూలెట్టుకుని గుమ్మంకాడ కాసి కాసి నూకరాజు జాడ తెలియక పేసం ఏసిగి, ఉసూరు మంటా రౌండ్ ఆట సినిమాకెళ్లిచ్చి కళ్లు నులుముకుంటూ పండుకుంది. తెల్లారేముందు [illegible] గొట్టుకుపోయి, [illegible] పైడితల్లి, "ఎల్లయ్యమ్మా! ఎల్లయ్యమ్మా! నన్ను రచ్చించవే, కాపాడే" అని తలుపు తట్టాడు. జంతికల సాయిత్తిరి తలుపు తీసి ఆడిక్ కాళ్ళు కాసేసింది.

మర్నాడు ఉదయం—

కనకమహాలక్ష్మి ఆడ కిల్లీకొట్టు నలతాడ మూత కంగా కాక శాశ్వతంగా మూయబడింది. జంతికల సాయిత్తిరి [illegible] హృదయంతో [illegible] పోయింది అని భుజాలు చేసుకుంది [illegible] పైడితల్లికి చోటిచ్చింది. ఆడు గొప్పోడి కూతురిని పెళ్లాడేసి... అన్న చప్పుడు ఆడనిటు. [illegible]

ఆరోజు ఉదయం విశాఖపట్నం యస్కోటు రోడ్డులో [illegible] [illegible] మగజాతింపింది. [illegible] అందులోంచి ఆడు. [illegible] పోయి అందులో మొందటి [illegible] కలగాపులగం చేసేయి. జంయినరు, క్లీనరు సచిపోయినట్టుగా భావించ బడుతున్నారు. ఆ లారీ అనుమానాస్పదమైన [illegible] రూటు [illegible] జంయినరు, క్లీనరు సచిపోయినట్టు భావించబడుతూండటంవల్ల పోలీసు ఇనస్పెక్టరు ఏకానా [illegible] మీద వచ్చారు ([illegible]) [illegible] చేస్తున్నారు. [illegible] ఇనస్పెక్టరు [illegible] [illegible] అన్న [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] వచ్చారు. [illegible] [illegible] దేవుణ్ణి అందర్నీ [illegible] ★

అన్వేషణ

చక్రపాణి నరసింహారావు

నీ మాటలు నమ్మి
వెతికాను; వెతికి వెతికి
అలిసిపోయాను.
అంతా అంధకారం;
దారి కనిపించదు!
ఏ పేరుతో పిలిచినా
పలుకుతావన్నారు ఎవరో.
నిన్ను పిలిచి పిలిచి
నా కంఠం మూగబోయింది!
నా మాట నాకే వినిపించదు!
కోరిన కోర్కెలు తీర్చే
కరుణామయుడవన్నారు వాళ్ళు,
ఏదీ మరి నీ కరుణ?
నా హృదయంలో
ఎందుకిట్లా బాధాగ్ని
రగులుస్తావు?
ఊపిరి సలపకుండా
నన్ను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తావు?
ఇదేనా మరి నీ కరుణ?
వాళ్ళ మాటలు నమ్మి
నేను మోసపోయానా? ★